

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

София 1051, ул. "Трианица" № 2

тел. 933 90 50; факс: 980 24 15

www.sacp.government.bg

e-mail: sacp@sacp.government.bg

изх. № 11-03

26.05.2003г

*В
Кметски съвет
по данъци и
содбите от
26.05.2003*

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от

ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

по

Конституционно дело № 11/2003 година

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение на Конституционния съд от 08 май 2003 година Държавната агенция за закрила на детето е конституирана като заинтересована страна по конституционно дело № 11 от 2003 година, образувано по искане на 49 народни представители от XXXIX Народно събрание .

С искането е оспорена конституционността на §1 в частта му относно член 8, ал.1 т.1, § 23, §24 т.2 и § 27 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси/ ЗИДЗМДТ/ (обн.ДВ,бр.119/2002 год.)

С искането на първо място се поддържа, че предвиденото изменение на чл.8, ал.1, т.1 от ЗИДЗМДТ противоречи на чл.60 ал.1 от Конституцията на Република България, който провъзгласява принципа, че "гражданите заплащат данъци, такси съобразно техните доходи и имущество."

Новоприетият текст на чл.8, ал.1,т.1. на ЗМДТ приема за основополагащ при определяне на размера на таксите, принципа на "възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата". Законодателят е регламентирал само принципа за определяне размера на местните такси, който балансира между интересите на

общините, предоставящи съответните услуги и гражданите – техни ползватели. В защита на обществения интерес общинския съвет може да определи такъв размер на таксата, който не възстановява пълния размер на разходите по предоставяне на услугите. Определеният размер на таксата ще бъде съобразен и с доходите и имущественото състояние на гражданите, като ще се реализира принципът установен в чл.8, ал.1, т.3 от закона – постигане на по-голяма справедливост при определяне и заплащане на местните такси.

Конституцията на РБ провъзгласява принципа на “социалната държава” като един от основните стълбове за развитието на нашето общество. Именно в изпълнение на този основен принцип е и разпоредбата на чл.60, ал.1 от Конституцията. Този текст предполага приемането на законодателни механизми за определянето на размера на таксите, който да държи сметка за имуществените възможности на гражданите.

Законов израз на този конституционен принцип е и разпоредбата на чл.8, ал.6 от ЗМДТ-общинският съвет може да освобождава отделни категории граждани изцяло или частично от заплащане на отделни видове такси по ред, определен с наредбата по чл.9 от закона.

С оглед на горното считам, че изменението, прието с §1 в частта му относно член 8, ал.1 т.1, не противоречи на Конституцията.

По нататък в искането се поддържа противоконституционността на §23 от ЗИДЗДМТ, с които се отменят чл.82 чл.83 от ЗМДТ.

В чл.14 от Конституцията на РБ е закрепен конституционният принцип за закрила на децата от държавата и обществото. В ал.1 на чл.14 от Конституцията нормативно определено е, че правото и задължението на родителите, във връзка с отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието, се подпомага от държавата. В чл. 14 ал.4 е закрепено задължението на държавата и обществото да осигурят особена закрила на децата, останали без родителска грижа.

Тези конституционни текстове изискват от държавата да предприеме необходимите законови, финансови и институционални мерки за осигуряване закрилата на децата и особено на категориите деца, лишени от родителска грижа. Конституцията прогласява принципа и правото на закрила, а на законодателя е вменено задължението да уреди с конкретни норми законова закрила на тези права. Конституционното задължение за закрила и грижа за децата се отнася както за държавата, така и за местната власт – общините. Конституционното задължение на държавата не се свежда само и единствено до изричното установяване в закон на финансови облекчения. Твърдението на народните представители за противоконституционност на действащата правна уредба изхожда от неправилното виждане за ролята на държавата като регулатор на значими обществени отношения. Неприемливо и неправилно е да се твърди, че липсата на императивна норма, която да определя в закона размера и вида на финансовите облекчения за определена категория граждани, автоматично води до липса на мерки за закрила на децата в неравностойно социално положение, включително при определяне размера на местните такси в Наредбите на общините. Израз на това нормативно осигуряване е Закона за закрила на детето обн., ДВ, бр. 48 от 13.06.2000 г., изм., бр. 75 от 2.08.2002 г., в сила от 2.08.2002 г., бр. 120 от 29.12.2002 г., в сила от 1.01.2003 г., изм. и доп., бр. 36 от 18.04.2003 г., в сила от 18.04.2003 г.,

Подпомагането от държавата на родителите по чл.47, ал.1 от Конституцията, а също и закрилата на здравето по чл.52, ал.3 от Конституцията могат да се реализират чрез финансиране от републиканския бюджет и общинските бюджети на дейностите по чл.3а от Закона за народното здраве, за които гражданите имат право на безплатно ползване.

Законов израз на специалната закрила е финансиране преди всичко от републиканския бюджет на разходите за месечни помощи за деца и еднократни помощи при раждане на живи деца. Държавата поема изплащането на здравноосигурителните вноски на децата до 18 годишна възраст, ангажира се с откриване на държавни и общински детски

градини, които се финансират съответно от държавния и общинските бюджети.Законовата делегация по реда на ЗМДТ на общинските съвети да определят размера на таксите за детски заведения, ясли и почивни лагери, както и да освобождават изцяло или отчасти определени категории деца се явява правна гаранция за изпълнение на възложените от Конституцията задължения.

С оглед на гореизложеното искането за обявяване на противоконституционност на § 23 от ЗИДЗМДТ се явява неоснователно.

По искането за обявяване за противоконституционност на измененията приети с § 24, т.2 от ЗИДЗМДТ .

В искането на народните представители **неточно е посочено противоречие на атакуваната разпоредба с чл.31 ал.1 от Конвенцията за правата на човека .**

Ако народните представители са имали предвид нормата на Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, то тя урежда друга материя.

Така посочено искането се явява неоснователно.

Относно твърдяното несъответствие на § 23 и § 24 т.2 от ЗИДЗМДТ с чл.25 от Всеобщата декларация за правата на човека на ООН, чл.3 и чл.18 ал.2 от Конвенцията за правата на детето, чл.10 т.Е от Декларацията за социалния прогрес и развитие на ООН,чл.17,т.1,б."А" от Европейската социална харта и чл.31 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи,считам че също е неоснователно по следните доводи и съображения:

В цитираните разпоредби от международни актове се съдържат общи принципи и цели за закрила на децата, от които държавите – страни по тези актове трябва да се ръководят и да спазват при приемането на конкретни законодателни,административни, финансови,институционални и други мерки. Всяка държава урежда във вътрешното си законодателство съобразно правната си традиция и конкретна нужда, системата от мерки за закрила на децата . В този смисъл Република България е страна с богата правна традиция в областта на закрилата на детето.В редица нормативни актове, а именно в Семейният кодекс,Закона за закрила на детето,Закона за семейни помощи за деца,Закона за народната просвета,Закона за здравното осигуряване,Закона за професионално образование и обучение, други закони и подзаконови актове, се съдържат текстове, които предоставят конкретна закрила на интересите на детето .

С ЗИД на ЗМДТ някои дейности и функции от местно значение в сферата за закрилата на децата се възлагат на общинските органи, които познават най-добре конкретните нужди на децата на територията на общината и които при изработване на Наредбата по чл.9 от ЗМДТ в този смисъл ще се съобразят с интересите на децата . Тази законова регламентация кореспондира и с духа на последните изменения на Закона за Закрила на детето.

Последното искане на групата народни представители е за обявяване на противоконституционността на § 27 от ЗИДЗМДТ.

С това изменение се отменят ал.ал. 2, 3, 4 и 5 на чл.87 от ЗМДТ, уреждащи размера на сумите за лични разходи на лицата , обслужвани в системата за социални грижи, както и освобождаването на определена категория лица от такси.

Законовите мерки, които всяка страна предприема за постигане на закрила на определени социални групи граждани е въпрос на конкретна правна уредба. В областта на социалната политика в Република България са приети и се изпълняват редица закони, а именно: Закона за социално подпомагане,Кодекса за задължително обществено осигуряване,Закона за здравно осигуряване ,Закона за защита ,рехабилитация и социална интеграция на инвалидите и др. Социалната политика на държавата се реализира и на местно ниво чрез общините, които предоставят общински социални услуги .Тази политика е

част от законово регламентираната държавна политика за подпомагане и закрила на бедни,възрастни хора и групи граждани в неравностойно положение, които се нуждаят от закрила с оглед на тяхното имуществено,семејно, здравословно, възрастово и др. състояние.

По изложените съображения считам, че искането на 49 народни представители от XXXIX Народно събрание за обявяване противоконституционност и несъответствие с общопризнати норми от международни договори,по които Република България е страна на §1 в частта му относно член 8, ал.1 т.1, § 23, §24 т.2 и § 27 от Закона за изменение и допълнение на Закона за местните данъци и такси/ ЗИДЗМДТ/ (обн.ДВ,бр.119/2002 год.) е неоснователно и следва да бъде отхвърлено .

ПРЕДСЕДАТЕЛ
ЦИВИЛЕН МЕСТАН

